

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona. Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona. Egy óra . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Gőzerővel.

Kolozsvár, máj. 18.

Nem hiába élünk a gőz és villa-mosság századában, mert még a legfontosabb államügyeket is ma már oly rohamossággal végzik, akár csak gőz-erőre volna berendezve az illető állam-gépezet.

Most a delegációk, ez a különben képtelen szervezet van gőzerőre berendezve. Olyan szédületes gyorsasággal rohannak át az egyes tételeken, akárcsak a lokomotívok a nyílt pályán.

Ennek az ártalmas gyorsaságnak okai abban keresendők, hogy a delegációkban ma egyetlen ellenzéki férfi sem foglal helyet, tehát nincs meg az a fékező elem, a mely visszatartsa azt a gépezetet a maga rohamos haladásában.

Krieghammer, Spaun, Kállay és Goluchovszky uraknak kétségkívül örö-mük telik abban, ha látják, hogy a delegátus urak csak úgy röptében morzsolgatják le egymás után a legfonto-sabb kérdéseket és költségvetési téte-leket, s szintűgy maguk is örvendenek, ha gyorsan átessenek a tanácskozáson.

Ugy, nagy szerénnyen egyik-másik delegátus intéz ugyan némi ártatlan kérdést a közös miniszterekhez, de még meg sem várja a válasz végét, már meglegedetten leül, mintha szégyenlené, hogy kérdéseivel háborgatja a kényel-mes urakat.

Sem a külügy, sem a hadügy, a pénzügy vagy haditengerészet körébe tartozó ügyek hosszú sorozatában, a közös költségvetés rengeteg halmazá-ban alig találtak a delegátus urak ne-hány olyan tételt, a melyre nézve bő-vebb felvilágosítást kérhettek a közös miniszterektől s még ha valamelyikük proforma, teljes ártatlansággal megokoz-tatlatot is nehány kérdést, azt is csak azért cselekedték, hogy a látszatot meg-mentsék.

Mert hát különben maga a dele-gáció intézménye is alig egyéb üres látszatnál, mert csak arra való, hogy a közös miniszterek látszólag megosz-szák a felelősségüket, tehát némi al-kotmányos szint adjanak a dolgoknak. És kétségtelen dolog, hogy a közös kor-mány pénzügyi és hadügyi gazdálko-dását, illetőleg nem is megvetendő do-log, ha egy olyan bő köpenyeggel takarózhathatnak, mint a milyennek a dele-gációk bizonyultak.

Különösen most kényelmes ez a köpenyeg, a mikor minden ellenmon-

dás nélkül alája huzódhatnak a közös miniszterek a nélkül, hogy tartaniók lehetne attól, hogy ezt a köpenyeg-et valaki éppen az ök hátokon porolja ki, á mi rendszerint kellemetlen utóérzé-seket szokott jelenteni bizonyos — há-takban.

Esek az utóérzések csak a mult évi delegációban tényleg jelentkeztek is, mert Ugron Gábor, meg Holló La-jos alaposan gondoskodtak arról, hogy a miniszter urak ne csak kényelmes-kedhessenek, hanem komolyan mérle-geljék az álladalóm szükségleteit és egyben a népek teherviselési képessé-geit is.

És bár sok gyakorlati eredménye ennek a műveletnek sem volt, ámde mégis igen jó féknek bizonyult be, mert legalább nem rohantak át a kérdése-ken minden fontolgatás nélkül, s a köz-s miniszterek még is csak hallgattak a saját lelkiismeretük szavára is, a melyet elsősorban Ugron Gábor hatalmas kritikái szólaltattak meg.

És ennek az az eredménye még is csak megvolt, hogy a közös kormány már csak a közvélemény megnyugtá-tása céljából is egyben másban számba vette a népek érdekeit is, amelyek most egészen védtelenül vannak kiszol-gáltatva.

Hogy ennek a gőzerővel való ta-nácskozásnak, ennek a fék, vagy is kritika nélkül való tárgyalásnak már is mutatkoznak a káros hatásai, mert a gyors tempóban haladó delegáció még azon a husz milliónyi többleten is csak úgy átsiklott, mintha csak pár ezer fo-rintról volna szó, a melyért nem érde-mes az ellenmondás fegyvereit megvil-logtatni.

Ennek az eredménynek bekövet-kezését az ország annak az esztelen és gonosz puccsának köszönheti, a melyet a Bánffyánusok hada inscenált Ugron Gáborral szemben, nem gondolva arra, hogy ennek nem Ugron Gábor, hanem az ország valjaja a kárát.

Most már a karaván és a delegá-ció vígan halad a maga útján. A kri-tika fegyverei helyet a megfontolástól idegen szedő gyorsaságot vesz ki alk-almazásba, s a mily öröme telik ebben a közös miniszter uraknak épen olyan veszedelmes az a népekre és ezek ér-dekeire nézve.

Politikai hírek.

A Reichsrath ülése. A Reichsrath újra megkezdte „tanácskozásait” egy heti

tehetsége mián a fővárosi drámai segéd-színészkezdést felcserélte a kolozsvári színház első tragikusának szerepkörével. Kolozsvárt csakhamar nagy hírnévre tett szert s Egressy Gábor nevével együtt az övét is sűrűn em-legették. Érthető volt az aradi közönség kíváncsisága és érdeklődése, midőn 1866 szeptemberében Follinusz igazgató közhíré-tette, hogy október 6-án megkezdí működését Aradon. Előleges színházi jelentésében töb-bek között azt írta, hogy a kolozsvári Nemzeti Színházban 6 év lefolyása alatt 200 új drámát és vígjátékot adott elő. Társulatának tagjaul szerepeltek e jelentésben: Boér, Dálnoky Lőrincz, Dálnoky Béni, Follinusz, Káldy Gyula, Kovács Gyula, Marczell Gáza, Tóthfalussy Gusztáv, Veress László, Boérné, Boér Emma, Follinuszné, Konti Fáni, Mar-czeliné, Medgyaszay Ilka, Miskovits Irma, Némethy Irma. A társulat Nagy-Váradról jövet, Békés Gyulán időzött egy ideig. Ara-don október 13-án kezdette meg működését a Troubadourral s két napra rá mutatkozott be Kovács Gyula. Az „Alföld” (VI. évf. 168. sz.) a következőképen ír róla: „Alkal-munk nyílt „Egy nő vétke” című franczia színműben egy előtűnk ismeretlen darabot és egyuttal a helyi drámai társulat drámai főszlopaít megismerni... És itt kimond-hatjuk, hogy a társulat színműi személyez-tében Kovács Gyula bizonyult a legjobb ak-vízciónak. Ez a fiatal ember legjobban játszott a darabban. A természetitől csaknem minden szükséges kellekkel meg van áldva, melyek egy drámai személyesítőnek szüksé-gesek. Szép, férfias alak, kifejező, nemes

szünetelés után. A szünet, a mint azt már tegnap jelentettük, nem használt semmit. A csehek az obstrukció folytatását határozták el. Még mindig kétes, hogy vajjon az ipar-törvény novelláját kihagyják-e az ifjucsehek az obstrukcióból.

A bírák szabadságideje. Az ed-digi gyakorlat szerint a törvényszéki elnökök a törvényszék kerületében alkalmazott bírák és bírósági hivatalnokok törvényes szabadság-idejét május, június, július, augusztus, szept-ember és október hónapokban jelölték ki. Ezen hónapokon kívül az igazságügyi minisz-ter engedélyezett szakadságidőt, melyet rend-kivülnek tekintettek. Most a miniszter meg-engedte, hogy a bírákat és bírósági hivatal-nokokat megillető rendes szabadságidőt a törvényszéki elnökök május előtt és október utáni hónapokban is kijelölhetik. Csak ha a rendesnél több szabadságidőt akar az il-lető igénybe venni, ezt már az igazságügyi miniszter fogja engedélyezni, mivel ez a többlet tekintetik tulajdonképpen rendkívüli szabadságnak. Az első folyamodású bírósá-gok azonban leginkább nélkülözhetik a munkaerőt július, augusztus és szeptember hónapokban. Ennélfogva az igazságügyi mi-niszter utasítja a törvényszékek elnökeit, hogy az ítélbírák létszámának fele július 1-től augusztus 15-ig, a másik fele pedig augusztus 15-től szeptember 31-ig töltse el rendes szabadságidejét. Csakis egyesek figye-lmet érdemlő érdekei miatt tehetnek kivételt ezen általános szabály alól. Ezenkívül a bíró és bírósági hivatalnokok akár betegség, akár tidülés vagy bármilyen okból engedélyezett sa-badságidejének leteltével tartozik visszatérni székelyébe és csak ha újabb hosszabbítást kapott, távozhatik el onnét. De meghosszab-bítást igazolt okból a szabadságidő letelte előtt a székhelyen kívül is lehet kérni. Ha azonban a kérvény a szabadságidő leteltéig el nem intéztetik vagy a meghosszabbítás megtagadatik, a bíró fegyelmi vétség terhe alatt köteleztetik székhelyére visszatérni. Ezen intézkedésre azon abuzus szolgál okul, hogy a távollevő bírák szabadságuk letelté-vel az elnökhöz egyszerűen orvosi bizonyít-ványt küldtek és kérték, hogy távolmará-dásukat az elnök egyszerűen vegye tudomá-sul. Ez a szokás, mely minden törvényes ala-pot nélkülöz, meg lesz szüntetve.

Magyar ipar a delegációban.

A delegációk hadügyi albizottságának tegnap tartott ülésén a magyar ipar ügye is szóba került.

Münnich Aurél előadó felhozza, hogy nagyérdéki lévén a hazai iparnak minden irányban való erősödése, felvilágosítást kér az előadó a hadügyi kormánytól arra nézve, hogy e részben milyen intézkedéseket tett és a jövőre nézve milyen álláspontot foglal el. Az előadó nézete szerint mindennek előtt biztosítandó volna a magyar ipar részére a jelenlegi kvóta arányhoz képest 34.4%; e mellett főfontosságu iparunk szempontjából az is, hogy ne csak egy, vagy két nagyobb jellegű arcz, a különböző szenvedélyeket és indulatokat visszatükröz szem, helyes sa-valat, szinpadi otthonosság, meglehetősen hajlítható és érczes hang, nem közönségesen művelt értelem, kellő nyugodtság, szóval oly tulajdonságok, melyekkel jelenleg, kivált a vidéken igen kevés színész bír. A férfiak közt közt eddig ő találkozott a művelt közönség elismerésével. Nagy dicséret ez, ha meg-gondoljuk, hogy Egressy Gábor halála (1866. július) a közönség élénk emlékében volt s tehetsége akkor még pótolhatatlannak tetszett.

Szigeti József vig darabjában, az egy felvonásos Becsületésóban már nem tetszett annyira, mert „alakja és organuma” inkább beletalálja magát a komoly tragikai muzsa szolgálatába, mint az ilyen könnyelmű, de jó lelki Gyula fiuk képviselétébe. A későbbi Don Caesar de Basanból, mely nézetem sze-rint legjobb szerepe volt Kovács Gyulának, nem lett volna még akkor benne semmi? De igen. Barrière és Thiboust 3 felvonásos vígjátéka „Egy férj vétke” előadásakor olyan nagy sikert aratott és dicséretet kapott, mint az itt először fellépő énekesnő, az ünnepelt Kantay Teréz, a kolozsvári szinpádon 1896/97 évben Kovács Gyula kollegája (operett kronika.)

Bischpeifer Sarolta udvari vígjátéká-ban „Egy gyűrűben” Armandot, „A tücsök-ben” Landryt nem személyesítette a kritika íze szerint. Az előbbiben nem jellemzett fi-noman, az utóbbiban pedig nem tudta ma-gát a falusi idilli világába beleképzelni. Per tangentem jegyzem meg, hogy az Alföld ak-

gyár részesüljön megrendelésekben, hanem lehetővé tétessék a hazai összes versenyké-pes gyáraknak szállításban való részvétele. E mellett lehetséges volna talán olyan intéz-kedés, melyek értelmében a netalán ujonnan keletkezendő magyar gyáraknak a megren-deléseknek bizonyos hányadára fentartatnék, olyformán, hogy ez a hányad felszabadulna, mihelyt versenyképes új gyár keletkezik. Ter-mészetesen nagyon óhajandó volna, ha e kérdés elbírálásánál a magyar kereskedelmi miniszterium véleménye kikértenék.

Kéri a hadügyi kormányt, hogy erre vonatkozólag nézetét az albizottsággal közölje.

Pulszky Ágost igen fontosnak tartja, hogy a tengerészet szükségletére is tekintet-tel legyenek a magyar ipar részlettelésénél, még pedig akként, hogy a mennyiben a ten-gérsézet részéről való részlettetés kisebb vol-na, ez megfelelő rekompenzációt nyerjen a hadsereg szállításában való fokozott részlet-tetésben.

Krieghammer báró hadügyminiszter semmitmondó válasza után

Münnich Aurél előadó ismét hangsú-lyozza, hogy nem egy czéget kellene része-síteni a szállításokban, a melynek kegyétől függ azután, hogy másokat is részesít-e benne. Canissius ezredes megjegyzi, hogy a szállí-tásokban konzorciumok szoktak részesülni. Ernst Kelemen kifejti, hogy a magyar- és az ausztriai közgazdaság részlettelésének a kvóta szerinti arányát összhangba kellene hozni e részlettelésnek a különböző közgazde-sági ágakra való olyan elosztásával, a mely a két ország természetesen közgazdasági ter-melésének leginkább megfelel.

Pulszky Ágost erre megjegyzi, hogy a részlettelésnél súlyt kell helyezni a magyar ipar fejlesztésének szempontjára is; különö-sen fontos e tekintetben a fémipar fejlesz-tése; olyan iparokban, a melyek már eléggé fejlettek, pl. a posztó- és vászoniparban, a kvóta-kulcs szerinti részlettelést minden esetre meg kellene valósítani.

Krieghammer báró közös hadügyminisz-ter kijelenti, hogy e tárgyban alkudozásokat folytat a magyar kereskedelmi miniszterrel, a ki arra fog törekedni, hogy a ruhafelsze-relési konzorciumba ujonnan alakulandó vállalatok is fölvéessenek. A hadügyi kor-mányzat e tekintetben a magyar királyi ke-reskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg fog eljárni. A szükséglet fedezésénél a kvóta-arány a lehetőségig be fog tartatni.

Ev. ref. papi értekezlet Kolozsvárt.

A Kolozsvárt jun. 7-én tartandó papi értekezletről már említést tettünk. A haza-

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 8 fillér. Gyárosok, kereske-dők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 60 fillér.

Hivatalos közlemények sora 10 korona.

Nyilttérli oszlokok garmond sora után 40 fillér fizetendő.

rész ev. ref. papjainak nagyrésze Kolozsvárt össze fog gyűlni e napra. Jelentőséggel bír ez a gyűlés a ref. hivekre két szempontból.

1. *Hazafias és nemzeti szempontból* azért mert tudjuk, hogy a ref. papok a magyar-lakta legszegényebb vidéken is ápolói, fenn-tartói a nemzetiségek között a magyar szó-nak, magyar érzésnek.

2. Mert a vallásos élet fejlesztésére az egyház és hivek közötti szoros kapocs szilárdítására, a harmonia ápolására célzó esz-mék beszelletnek meg e személyes érint-kezéssel. Ezekre való tekintettel, midőn alább közzüljük a kolozsvári egyházközséghez inté-zett papi értekezlet levelét, a hivek figyel-mebe ajánljuk e gyűlést. A levél így szól:

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület papi érte-kezlete, mely évekkel ezelőtt oly fényesen ala-kult meg Maros-Vásárhelyen, a szükség kívánta módosulásra és szélesebb körű „egyházi érte-kezet”-re való átalakulásra a f. év június 7-én kezdődőleg Kolozsvár városában határozta el megtartani közgyűlést. E közgyűlést, a melyre egyházi életünk világi kitűnőségeit és lelkeszeit biztosra várjuk, nem ok nélkül határozta Ko-lozsvárt tartani meg. Azokban a felekezeti köz-i harcokban, melyek pár év óta nálunk és em-lünk megindultak, ez a város a döntő-ülkzött helye, ezt vivja az ellenség a legnagyobb erővel, mert a *kié Kolozsvár, azé Erdély!*

Ezért ime az egész egyházkerület jön Ko-lozsvár segítségére, azzal a felségess istentisz-talattal, azokat a szellemi fegyvereket villgatót felolvasásokkal és tanácskozással, a melyek az értekezleten tartatnak; azzal a közösségi tu-dattal, melylyel demonstrálni fog, hogy ki-osiny és nagy, egyházi és világi, falu és város, egynek érezzük magunkat az erdélyi kálmínista egyház védelmében.

Midőn ilyen szándékkal gyűl városunk falai között egész erdélyi ev. ref. Sionunk: méltó, hogy itteni egyházközségünk és tagjai részéről hasonló szívességgel fogadtassék; méltó, hogy velük való egyetértésünket s vendég szeretetűn-keket velük éreztessük, hogy ezáltal is élénkíttes-sék egyházközségünk kálmínista érzélete.

Midőn azért az egyesület igazgató-választ-mánya részéről van szerencsém a gyűléstartás helyéül az egyházközség belső farkas-utczai templomának átengedését kérem; egyben le-gyen szabad felkérnem az egyh. község tt. kebl-i tanácsát, hogy az értekezletnek és tagjainak ünnepélyes fogadtatásra, esetleg elszállásolásra, támogatására s általában az egyházközség részéről az értekezlet sikere érdekében az igaz-gató-választmánnyal együtt működésre hivatott tekintélyes bizottságot kiküldjen s azt a szük-séges utasításokkal ellátni kegyeskedjék.

Tapasztalatból tudjuk ennek az egyházköz-ség életére való áldásos visszahatását!

Kéréssem szives meghallgatását újra kérve, vagyok a tt. kebl-i tanácsnak „az erdélyi ev. ref. egyh. ker. papi értekezlete igazgató választ-mánynak nevében.”

Kolozsvárt, 1900. május 8-án

alázatos szolgálja:

Molnár Albert,
elnökhelyettes.

Esdő szó a közönséghez!

Sarajevoból a következő levelet vettük:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Amit mai napig soha sem tettem, arra most a könyörtelen balsors kényszerít.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1900. Május 18.

E. Kovács Gyula életéből.

Írta: Krenner Miklós.

II.

Vályi Béla egy megjegyzéséből azt kell következtetnem, hogy Kovács Gyula az 1861. évben, tehát mielőtt Felekiné, Szerdahelyi Kálmán és Egressy Gábor agitációja révén meg nem nyíltak előtte a budapesti Nemzeti Színház kapui, ismét Aradon működött. Az aradi színészet történetében azt mondja Vályi, hogy Kovács Gyula aradi működése az 1861—67. évek között folyt le. Csak hogy nem kaptam semmiféle adatot, mely ezt az állítást megerősítene.

De már az 1864. évi „Arad” január 25-én Scribe „Színész-nő” című vígjátéká-ról írván, dicsérőtel emeli ki Kovács Gyulát. A társulat igazgatója Latabár Endre volt s Kovács valószínűleg vendégszerepelt. E társulat itt időzése alatt Follinusz János, akkori híres kolozsvári direktor is megfordult ópera személyzetével s Ödry, a Dálnoki-pár, Káldy Gyula (karmester), Pajor Anna, Konti Fáni, Fekter és Tóthfalussy stb. lévén tagjai, érthető dolog, hogy az akkori „Arad” erős támadást intézett Latabár ellen, ki valószí-nűleg febr. 10-én ment el Aradról s azután Pozsonyban nagy nyomorba jutott. Follinusz-hoz szerződött 1865-ben Kovács Gyula is, ki nagy tanulmányai és egyre izmosodó

előre hirdeti (a mit a többivel nem tett meg) hogy nov. 15-én ünnepe lesz a színháznak, Kovács Gyula jutalomjátékául előadják Hamle-tet. Az előadást másnap nagyon dicséri: „Kovács Gyula minden jelenetéből észlelhető volt a tanulmányozás, gondosság és igazság. Felfogása ellen ugyan némely jelenetben le-hetett kifogást tenni, valamint olykor szava-lati modora ellen is, de egészen véve mégis a legjobb Hamlet volt mindazon vidéki szí-nészeink közül, a kiktől addig Egressy Gá-bort meglehetősen híven utánozni láttuk. Arra mégis figyelmeztetjük Kovácsot, hogy a lenni és nem lenni fontos és mintegy Hamlet egész lényét és bölcselmi felfogását jellemző mo-nologot máskor ne örölje le olyan sietve és egyhanguan. A számos kihívást és tapsot tel-jesen megérdemelte.”

A legteljesebb, sőt émelegyős magasztal-ással halmaztók el Kovács Gyula Othellóját. A bírálók semmi kifogást nem tettek és szid-ták a közönséget, a miért nem adott koszo-rut Kovács Gyulának. Diadalszámba vehető az az ünneplés is, melyben Kovács Gyula Szigligeti „Zách unokái” című darabja elő-adásakor részesült: Ernestrót vagyis inkább Kopjai Gyulát igaz művészi felfogással sze-mélyesíté. De érzelmek, a bosszu gondolatát nemcsak szavaiból, de arczáról is le lehetett olvasni. Kifejező arczán az indulatok legkisebb árnyalata meglátszott”. Kitinően kellett alakí-tania Didier urat is Sardou vígjátékában „A Benviton családban”. „Élethűen láttuk — ugymond a kritika — benne az üzért, a szerelmes férjet, majd a szigorú házfit és bánatos embert, egy vonással sem tulozva,

Hova is tudnék jobban apellálni, irtó-zatos helyzetemben, mint a kolozsvári közönség ismert nemes szívéhez.

Hosszu évek óta tartozkodom, már a megszállt tartományokban, a hol becsületet uton módomban állt magamat és drága családomat fantartani. Az utolsó időkben, egyik rettenetesebb és irtózatossabb csapás a másikat után ért, s így a legelgondolhatatlanabb és legborzasztóbb nyomorba lettem sodorva családommal.

Amint a mellékelt folyamódásokból méltóztatik látni, sokáig vonakodtam ezen kétségbeesítő lépéshez nyulni, de a leirhatatlan nagy nyomor, a határtalan kétségbeesítő helyzet arra a végső elhatározásra birt, hogy az „Ellenzék” szerkesztősege útján forduljak esdő szavammal Kolozsvár nemes közönségéhez.

En és családom kolozsváriak vagyunk és legutolsó könyörgő szavunkat Kolozsvár nemes emberbarátaihoz emeljük fel könyörültes emberbarátságukért.

Mivel majdnem teljesen mezítelenek vagyunk, úgy bátorkodunk tekintetességedet könyörögve megkérni, hogy kegyeskednék becses lapjában felemlíteni, hogy pénzadományokon kívül igen nagy hálával fogadunk, úgy fehér, mint ruhaneműket. Egyedüli óhajunk csupán megöregszor visszatérhetni haza Kolozsvárra, vagy Budapestre, ahol tán még is hamarabban sikerül betegségből való felépülésem után valamely állást nyerni.

Összetett kezekkel, eltaszítva a drága hazától, kérem a jó embereket, mentsenek meg engem és szerencsétlen családomat az éhenhalástól.

A szerencsétlen ember és családja részére, a ki okleveles mérnök s Kolozsvárt általában ismerték, szerkesztőségünk szívesen közvetíti az adományokat. Azért kérjük az adományokat egyenesen szerkesztőségünk címére küldeni.

Czetz tábornok szülői.

Czetz János Amerikában élő tábornok szerencsés meggyógyulása és hazajövetelének híre, leirhatatlan örömet és lelkesedést keltett mindenfelé.

Egymás után érkeznek a részletekre vonatkozó kérdézősködő levelek az ereklie muzeumhoz, valamint az üdvözlések a kezdeményezés miatt.

Szép az alábbi levél, melyet a tábornok ifjú koráról és szülőinek sírjáról Czetz szülő falujának ref. lelkésze: Magyarai Károly.

A levél, melyet az ereklie muzeum öréhez intézett teljes szövegében így szól:

Tekintetes ur!

A közelebbi napokban olvastam az Ellenzék 106. számában Czetz tábornok urnak a tekintetes urhoz írt levelét, közreadva, melyben kifejezte van tábornok urnak az a vágya, hogy szülői sírját felkeresi. Olvasva azt s mivel régebbi időkben ezen a helyen nem voltam, tudakozódni indultam s arra jöttem rá, hogy a régi emberek előtt igen ismeretes volt a Czetz-család. Bemutatták nekem a házat, hol lakott, honnan eltemetett, megjelölték a sírt, melyben a tábornok ur édesatyja nyugszik.

Ennélfogva elhatároztam azt, hogy a tekintetes urhoz írjak és tudassam, hogy Czetz János tábornok urnak édesatyja Gidófalván, a ref. egyház temetőjében van eltemetve, sírja határozottan ismeretes.

Azok a férfiak, a ki a sírhoz vezettek, örömlükben sirva fejezték ki vágyukat, látni gyer-

mekkori játszótársukat. A sír rendbehozatalára a nagydíkok bajnokai csaknem önként ajánkoztak. A kedves meglepetést előidézni kellemes kötelességünknek ismerjük. A tábornok urat örömmel várjuk, fogadjuk, tisztelünkkel halmozzuk el.

Ezért kérem a tekintetes urat. mint a tábornok ur meghitt barátját, hogy ha jó az a vára várt nap, mikor a minden magyar ember által mélyen tisztelt tábornok ur a nagy idők bajnoka, atyja sírját meglátogatni községünkbe jó, legyen szíves arról engem, alólírt röviden előre értesíteni. Kiváló tisztelője, Gidófalván, 1900. május 16.

Magyarai Károly.
ev. ref. lelkész.

A hazafiúi érzést, szeretetet, a lelkesedést mi sem jellemzi szebben annál, mint hogy néhány sorból álló közlésünket meghallja egy a székváros magas bércei közé elrejtett kis falu népe. A község örege, ifjának szívében öröm keletkezik és lelkesedéssel dolgoznak, sirt hantolnak, virágot ültetnek, hogy az ősz tábornokkal a természet önén együtt könnyezhessenek a rég letűnt idők szent emlékei felett...

Nincs előítélet.

A gyakorlatiasság és felvilágosodottság hazájáról, Amerikáról két érdekes könyvet írt a győri kereskedelmi és iparkamra titkára: Szávay Gyula. A kereskedelmi kongresszusra és kiállításra őt küldték ki a magyarországi kamarák, s gazdag a beszámoló, a mit az író most utjáról elmond.

Az egyik könyvnek van egy része, a melylyel nálunk különösen érdemes foglalkozni.

Azt írja Szávay, hogy Amerikában nincs előítélet. Az előítéletek teljes hiánya, a gyors hullámzásban mozgó sikerek és balsikerek változatai hozzá szoktatják az emberek felfogását ahhoz, hogy a szerencse máról holnapra fordul, a mit máról holnapra nem fordít meg a szerencse, megfordíthatja a buzgóságnak, képességnek előtörővé harcza.

Nincs előítélet. Polytion fülemben cseleg ome két szó. melyet hangosan olvastam el. Mennyi munkaerőt képez egy társadalomban ez a felfogás. Mennyi szellemi munkaerő felszabadulna nálunk, ha így volna. Mennyi intelligencia mehetne át az ipar és kereskedelem terére, ha nem szűgyelné magát a végzett földbirtokos, a megélni nem tudó latáiner. Ha képességeivel és intelligenciájával átmenné a kereskedelmi pályára. És a még sokkal fontosabb, gyermekeit a reális pályákra nevelné. De mit mondana a Buzogányi család ahhoz, ha Kapronczaynak fiából mülakatoss lenne?

Ez így van, mert nálunk van előítélet. Az amerikai, ha meggazdagodott is nem szűgyenli, hogy őse munkás volt. Szerző írja, vállalatot látott, mely a maga nemébe ma első vállata a világnak, s kiáltási telepükön nemes levél gyanánt volt kifizetve a falon az a kép, mely a hajdani primitív pusztai kunyhó előtt lópatkoló kovács képében tünteti fel az őst.

Ez ott a nemesi oklevél helyett van! Bezzeg nálunk megfordulva van. Ha az ősi nemesi család egyik sarjából díjnak lesz, hát névjegyére az írrok ur is kiírja az előnevet, előismerik az ősi címet, a mely bizonyára nem lópatkoló kovácsot mutat, hanem bástyákat, buzogányokat és lilomszálakat. Hogy és melyik rajta Grünfeld az ügyvédjelölt vagy Braun a kereskedő. Mert hiában ügyvédjelölt ő, vagy kereskedő, még nincsen ilyen előneve és címre.

Az amerikai nemes büszkesége az, hogy

— Tilda, legyen jó hozzám és mondja meg, hogy van e reménység számomra? — kérdi John nagyon komolyan.

— Nina írni fog.

— Igen, de mire számíthatok — „Igen” vagy „Nemre”? — kérdi John, a lováról leszállva, hogy a választ biztosabban megkapja.

— Oh, menjen Tinaához és kérdezze meg tőle — kiáltja Tilda türelmetlenül. En nem kívánok a Nina szerelmi ügyével bajlódni?

— Szerelmi ügyeivel! Tehát olyan sok szoretője van? — kérdi Lee féltékenyen.

— Nem — nem úgy értem, — rövid nevetéssel; jelenleg egyedül ön az.

— En reményelhetek?

— Ön, mint doktor tudhatja, hogy míg élet van, remény is van, válaszolja Tilda és megfordul, hogy a szarvas nyelvű bordalap levelét vizsgálja.

— Azt akarja értesemre adni, hogy a testvére visszatart? — kérdi John fájdalommal hangon.

— En nem tudom azt megmondani. — Kérdezze meg tőle! — válaszolja Tilda, egészen elvörösödve.

— Tehát nem ad felvilágosítást arról, hogy mit várhatok? — mondja a doktor, szemrehányó tekintettel nézve a leányra.

— Elég jókor meg fogja azt tudni, — mormogja Tilda, a kosara tartalmával foglalkozva.

— Oh, nem tehetek róla! Tovább már nem tudtam hallgatni; boldogságomat próbára kellett tennem. Midőn az a levelet írtam, ösztönszerűleg tudtam, hogy vissza fog utasítani — és még is megírtam. Azt hiszem, hogy ő mint önhitt bolondot nevet rajtam!

— Oh, nem! — kiáltja Tilda önkény-

a milliomos eldicsekszik azzal, hogy ő munkás volt, a magyar nemzeti büszkeség pedig az, hogy a végzett földbirtokosból lesz a napidíjas; eldicsekszik azzal, hogy neki ezer holdakra menő birtokai voltak, s magyar nemes hatidiziglen.

A munkás független, mert politikai jogait teljesen élvezzi, befoly a köztársasági elnök választásába is. Ha dolgozik, jó jövedelme is van s így anyagiakban sincs hiánya.

Munkáskérdés nincsen oly mértékben, mint nálunk, mert minden munkás megke- reshet, annyit, a mennyiből tisztességesen megélhet. Pedig Amerikában 20 millió munkás van. És mégis aránytalanul többet kereshet mint bárhol Európában. De ez nem is lehet másként az olyan társadalomban, a hol a munkán alapul minden, a hol a munkás éppen olyan becsülésnek örvend, mint bármely más foglalkozású egyén.

A szocializmus kérdésén is segítenek, a mennyire csak a jelenlegi alapokon nyugvó társadalomban csak lehet. Így a kis emberek milliói adómentesek, a megélhetési minimum lefoglalhatlan, a magán és szövetségi bankszervezet a kis emberekre előnyös. A törvényhozás a gazdaságilag gyengébb osztályokat az egész vonalon alkalmazza.

Látjuk tehát, hogy Amerikában, a hol a vagyonkülönbség nagyobb, mint bárhol a világon, a szocializmus kérdése kevésbé felelmetes. Ott, a hol nem tudom én mily nagy száma van a milliomosoknak, a szocializmus viszonyok legalább is türethetők. S ez mindazért van, mert az amerikai törvényhozás a kis embereket is az egész vonalon oltalmába veszi. Oltalmazza, segíti a gazdagokat is, mert a jelenlegi társadalmi rendszer mellett a gazdagság adja meg az államnak az erejét s mert ezáltal közölve a kis emberek is munkához, keresethez jutnak, — de sohasem feledkezik meg arról, hogy a kis embernek biztosítani kell legalább azt, hogy munkája után tisztességesen megélhessen.

És ezt a megélhetéshez szükséges összeget azután minden körülmények között biztosítja az amerikai törvényhozás és társadalom. Azt nem engedik adóban elvinni, vagy lefoglalni. Pedig azt már még sem hiszem, hogy az amerikai milliomosoknak s a trustok embereinek jobb szívük legyen, mint a mi urainknak. Nem a szívük jobb, hanem praktikusabbak. Tudják jól, hogy az ő nagy vagyonuk annál biztosabb, minél jobban tud megélni a nagy tömeg is.

Egyleti élet.

Az „Erdélyi Muzeum-Egylet” bölcselő, nyelv- és történet-tudományi szakosztálya 1900. évi május hó 19-én (szombat) d. u. 5 órakor az egyetem bölcs. kara II. sz. tantermében felolvasó gyűlést tart. Dr. Szamosi János, a szakosztály elnöke. Dr. Szádeczky Lajos, titkár.

A „Kolozsvári Prot. Ifjúság Egyesület” következő rendes gyűlését 1900. május 20-án, vasárnap este 8 órakor, a ref. th. diszternében fogja megtartani, melyre a tagok és a szíves érdeklődők tisztelettel meghívataknak.

SZÍNHÁZ.

P. Márkus Emilia vendégfellépte.

Tegnap este nagy és előkelő közönség jelent meg a színházban, hogy gyönyörköd-

tolenül. Azt egy pillanatig sem szabad gondolnia. Csak az a baj, hogy ő nem tud feleletni.

— Csak az a baj, hogy nem tud feleletni, — ismétli John, keserű nevetéssel. Félek, hogy a „Feledés labdacsa” kell felatlalunk, mielőtt a „Boldogság labdacsa” valami hasznát vehetné, aztán elhallgat egy pillanatra és nagyon szomoruan és elgondolkozva néz le a lábainál levő fűre. Tudtam, hogy a testvérenek volt valami története — folytatja rövid gondolkodás után — de a részleteket soha sem hallottam. Lesz szíves azt nekem elmondani?

— Oh, azt hiszem, hogy az olyan féle dolog, a mi gyakran és sokakkal megtörténik! — mondja Tilda kissé türelmetlen hangon, mert a doktor zaklatása terhére van. Ashley Hugó, atyámnak az egyik tanítványa, szerelmes lett Ninába, jegyesek lettek, atyám kötelességének tartotta a Hugó rokonait értesíteni és azok a legsértőbb modorban elnezték a viszonyt, Hugót külföldre küldték és kétségtelen, hogy ő, mielőtt ez év bevégeződne, a rokonai kívánsága szerint fog megnősülni.

— En sokkal valószínűbbnek tartom, hogy visszatér a maga testvérehez, mondja a doktor sóhajtva.

— Oh, nem, nem fogja azt tenni, nincs annak semmi önállósága, — erősíti Tilda. En nem értem, hogy Nina mit tudott rajta szeretni.

— Nem, a kívül állók sohasem tudják azt egykönnyen megérteni, mondja a doktor álmodozó hangon. De én értem, — folytatja szomoruan, — azaz annyit értek, hogy miután valaki a szívét egyszer igazán odaadta, ott választás nem lehet többé. Az, a kinek adta, legyen bár érdemes vagy érdemtelen, a szerelem, egyszer adva, sohasem vonható többé vissza.

fék P. Márkus Emilia kiváló művészetében. Echegaray drámájának: „Folt, a mely tisztit” Matilde szerepében lépett fel a művésznő. Ezt a szerepet ő kreaálta először Magyarországon s a többiek haladtak azon az uton, melyen P. Márkus Emilia elől ment. Eddig az epigonokat láttuk, most az igazi Matildet. Eddig szinte meglepett az a jelenet, mikor Matilde leszurja Enriquetat, mert az eddigi Matildek siránkozásából és szentimentalizmusából nem következettünk arra a romboló szenvedélyre, mely czélja felé feltartóztatlanul halad, de ma természetesnek találtuk az utolsó jelenet katasztrófáját, mert a művésznő jelenetről jelenetre magyarázza Matilde jellemének minden vonását.

Láttuk a szenvedélyt, mely lelkében habozog, láttuk az erőt, mely haragjában félelmes, kétségbeesésében romboló. Ereiben tűz lobog, a mely az igazságtalanságra, a színeskedő hazugságra kitör s akaratát, tetteit nem engedi korlátozni. Szerelme mély, igaz, szenvedélyes, a mely minden küzdelemre képes, de a melyről le is tud mondani kedvese boldogságáért.

Ilyen materiából van megalkotva Matilde jelleme, melyet P. Márkus Emilia hatalmas művészi egyénisége meglepő hűséggel rajzolt meg.

A közönség minden jelenetét nagy figyelemmel kísérté s a közvetlen hatást, melyet játéka előidézt, a nézőtér mély csendje magyarázta legfényesebben.

Felvonás közben aztán kitört a taps. A nézőtér minden részében valóságos vihar zúgott fel, mely percekig tartott, úgy, hogy a művésznő nyolcszor, tízszer jelent meg a függöny előtt a közönség tüntető tapsaira.

Az első felvonás után gyönyörű virágkosarat nyújtottak fel a zenekarból.

A darab többi szereplője is méltó az elismerésre. A művésznő játéka lelkesítőleg hatott környezetére s valamenynyen sok gondallal igyekezettel és szép sikerrel játszták meg szerepeiket. (s.)

Halász Adél, * strassburgi opera tagja, hétéltő vendégszereplni fog a kolozsvári színházban. A kisasszony Leonora szerepét fogja énekelni Verdi *Troubadour* című operájában.

Nyári Színház. Az idő nem igen kedvez a színháznak; azaz hogy kedvez is, nem is kedvez — a hogy vesszük. Kedvez arra nézve, hogy a téli színházban játszhasanak; nem kedvez arra, hogy kiköltözzenek a nyáriba. Ez utóbbi mégis nagyobb baj, mert a téli színházba nem jár szívesen a közönség; míg a nyárit inkább látogatná a változatosság kedvéért. Azért az igazgatóság készült, hogy mihelyt jó idő lesz, alkalmas időben átköltözzék a sétatéri csarnokba. A nyári színházat Bokor József *Kuruczifurfang* című népszínművére fogják megnyitni, melyre már készült a személyzet. Ugyancsak a nyári színházban fogják előadni Géczy István új darabját, az *Anyaföldet*, mely szintén ki van osztva s a próbák is kezdetüket vették belőle. A nyári darabok közül Kövesi Albert *Vígjáték* című bohózata van még előkészületben, mely a Városligeti Színpadban tavalyelőtt látott napvilágot. Kiosztották a *Kékszakállú herceget* operettet is, mely évek óta nem volt műsoron. A *Névtelen levelek* francia bohózat is valószínűleg belekerül a nyári színház repertoárjába, melybe a *Kis szökevény*-t és *Napoleon öcsén*-et is beillesztheti az igazgatóság.

Szerződtetés. Almási Lólat, a Vígyszínház tagját Bollyn intendáns szerződtette. A kisasszony, ki kisebb drámai szerepeket fog játszani, októberben lép a színház kötelékébe.

Angol proklamáció a burok mellett.

Kovács János unitárius főgymn. tanárhoz Sharpe Emilia urhölgy a Channing-House-School (nőképzede unitárius papok és tanárok leányai számára) igazgatója Londonból a következő gyászkeretű felhívást küldötte:

Hagyjunk fel a háborúval!

Felhívás a néphez.

Honfitársainkhoz: Önökhöz fordulunk, hogy szüntessék meg a háborút.

Ez egy olyan igazságtalan háború, melyet sohasem kellett volna provokálnunk.

Ez egy olyan háború, melyből semmi haszon sem háramlik reánk, sőt károsodunk általa.

Hogy azt befejezzük, csupán azért, mert elkezdettük, amnyi, mint vétet vétekre halmozni.

És mindez miért?

Miért gyilkolnak fiaink és testvéreink Dél-Afrikában és viszont miért gyilkolják őket is?

Miért tesszük édes otthonunkat pusztává, nejeinket özvegyekké, gyermekeinket apátlan árvákká!

De vizsgáljuk a tényeket!

Nem lett volna háború, ha elfogadtuk volna a béke-bírósgát, melyet Krüger elnök följárlott, s melyet mi dölyfösen visszautasítottunk.

Nem lett volna háború, ha a miniszterium meggondolta volna, hogy mennyibe kerül.

Nem lett volna háború, ha az aranyezők töképezései nem remélték volna azt, hogy ez által a munkások bére alább száll és hogy a töképezések osztaléka növekedik.

Nem lett volna háború, hogy ha a hazugok csoportja nem tette volna eszeveszetté az embereket a Boerokkal szemben.

Hát ugyan kik azok a Boerok?

A Boerok hollandiak, fehérek, protestáns keresztények, akárcsak mi. Ők ugyanazt a bibliát olvassák, ugyanazt a szombatot tartják és ugyanazon Istenhez imádkoznak, a melyekhez mi.

Ők azt hiszik, hogy ők a szabadságért és a szabad-hazáért harcolnak Európa egyhangú támogatásával Törökországot kivéve.

Hát ugyan mi miért is harcolunk?

Már három hónapja állunk szemben, ezek ölettek le és sebesültek meg, de eddig még egyik rész sem tudja, hogy tulajdonképpen, miért harcol?

Mindegyik rész azt erősíti, hogy a másik harcol valamiért, a mit az illető fel nem ismer el.

Miért nem kötünk fegyverszünetet?

Hisz akkor először is azt tudnók meg, hogy mi tulajdonképpen a nézeteltérés közöttünk.

A mikor majd összegyűlünk megállapítani, hogy mit kíván mindkét fél, csak akkor leszünk abban a helyzetben, hogy láthatjuk, hogy mily intézkedéseket tehetünk az ügy rendbehozatalára.

Ha mi a háborút befejezésig folytatjuk, mi lesz annak a következménye?

Feláldozása huszezer derékifjúi életnek. Lemészárlása legalább ugyanannyi derék Boernak.

Nyomor a hazai szegény nép között.

A kereskedés pangása.

Az adó növekedése.

Elvesztése 100,000.000 font sterling keservesen szerzett pénzünknek.

És végre is

Hadkötelezettség!

Megér-e ez a küzdelemből egy pipa dohányt?

Ha mi vérben gázolunk azért, hogy kitűzzük Nagy-Britannia zászlaját Pretóriában, még csak akkor fognak kezdődni a mi szenvedésünk és leirhatatlan nyomorunk.

Mi egy olyan nemzetet fogunk legyőzni, melyet nem tudunk kormányozni. Ha mi megkísértjük őket akaratuk ellenére is kormányozni, akkor nekünk ott 50,000 katonát kell tartarmunk.

Nekünk semmi szükségünk sincs egy második Irországra Délafrikában!

Azért önkökhöz fordulunk, hogy szüntessék meg a háborút, még pedig azonnal.

Aláírva a háború megszüntetése végett alakult bizottság által.

Dr. Clifford János,

a bizottság elnöke.

Hocking K. Silas, **Crook W. M.,**
a vh. biz elnöke. tiszt. titkár.

Ha e sorok olvasóját áthatja e sorok igazsága és a háború megszüntetését pártolja, szíveskedjék nevét és címét a tiszteletbeli titkárhoz beküldeni.

The Clock House, 7, Arundel St., Strand, W. C.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, május 18.

— **Napfogyatkozás.** Ennek a hónapnak 21-ik napján, hétfőn, érdekes csillagászati eseménynek lesz: színtere a két mennybölt. Teljes napfogyatkozást jósolnak erre a napra a messzelátók tudósai, a melynek azonban Budapestén egyik része látható csupán. Délután 1 óra 29 perczkor kezd az újhold eltakarani a nap korongját s a teljes sötétség 2 óra 30 perczkor áll be. Esti 6 óra 52 perczkor ér véget azután az érdekes tünemény. A napfogyatkozás Észak- és Közép-Amerikában, az Atlanti oceán északi részén, az északi Jegestengeren, Kelet-Nyugat Afrikában, Európában és Nyugat-Ázsiában figyelhető meg, Budapestén az új hold korongja 4 óra 26 perczkor érinti a napot és 6 óra 20 perczkor áldozik le a nap. — A mi a Hungária bolygót illeti, arról tudnivaló mindennek előtt, hogy ez az egyetlen magyar égi test. 1898-ban fedezte föl Wolf Miksa asztromos és minthogy ugyanabban az esztendőben volt az asztromosoknak kongresszusuk Budapestén, hálából vagy kegyelethből Hungáriának keresztezte el az új aszteroidát. A mi aktuálisá teszi a „mi” bolygónkat, az a körülmény, hogy az idén ismét megjelent az ég bolgóján. Már pályáját is ismerik. Valamennyi asztros körforgási ideje közül az övé a leg-rövidebb, azaz hogy az egy Erus, a mi bolygónk, a t. i. 990 nap.

— **A fillér-egylet népnünnepélye.** A fillér-egylet új elnöknője, Kozma Ferencné pezsgő életet vitt be az egyletbe s mindazt az első ünnepélynél, a melynek rendezésében, mint elnök vett részt, kámulatos ügyességet és fáradhatatlan tevékenységet fejtett ki. Buzgó választmányi karával oly szép eredményt ért el a rossz idő daczára, a milyent az egylet eddigi működésében keveset tud felmutatni.

De legjobban bizonyítanak az alábbi számok. Összes bevétele volt 1864 kor. 46 fill. kiadás 436 kor. 10 fill. Tiszta jövedelem 933 kor. 36 fill. Adományokkal hozzájárultak: Az Emke 51 drb. nyerenyménytárgyat, Kuszko Istvánné 4 drb. tárgyat s 100 drb. levelező lapot, Kardos Józsefné 2, Tandafir Miklósné 65 drb. gyönyörű jelvényt, Kun Fülöpné 2 tárgyat, Fischer Vilmosné 25 pakk konfettit, Özv. Szász Domokosné 2 koronát, özv. Inczédiné 1 koronát, Benkó Mihályné 2 koronát, Szász Ödön 80 fillért, Losonczy Albertné a Magyar-utczából 200 kiflit, Matay Kálnáné 2 lepényt, 100 kiflit, Szech-linczkiné 150 kiflit, Farkasné egy giránt egy korona értékben, Schultzné (kertészné) fuvarral segített.

A pénztári asztaloknál közreműködtek: Donogány Gergelyné, Lehman Róbertné, Virányi Istvánné, Horovitz Józsefné a főtnál, a konfettit árusítókat Strau Gizli. A többi után Biehler Ignáczné, Kónya Rákhel, Parádiné, Velléné, Tokaji Jánosné, Fischer Vilmosné. A nyerenymények kiosztásánál közreműködött Geréb Mártonné, Szatmári Akosné; a 2 filléres szerencsejátékokat rendezte Kelle Berla.

Kuszko Istvánné, Benke Irénke, Láposi Sárika osztották a győzteseknek a jutalmat és árusították azon levelezőlapokat. Sztójánovicsné, Veressné leányai, Somodiné, Czirkáné, Kun Fülöpné, Salgó a legelénkebb részvétellel osztották szét a konfettit. A 10 fillérekkel bérlet zsemleket Meskó Lukácsné és Bíró Jánosné árusították.

Szavacsina Gézané, Kiss Sándorné és Benel Jánosné a tombola nyerenymények kiosztásával voltak elfoglalva. Kozma Ferencné lapunk utján is köszönetet mond mindazoknak, kik hozzájárultak ahhoz, hogy az ünnepély ily szépen sikerült.

— **Vásárvám, állás, helypénz és állatvásártéridj**ak szabályzatát kaptuk meg ma Kolozsvár város polgármesterétől. E javaslat megállapítja, hogy mennyi vásárvám szedhető a gyalogosok által egy-egy nyerges lovon hozandó árucikkékről, továbbá mennyi a szekerén behozandó árucikkékről és a vasuton hozott és onnan fuvaron a városba szállított árukért. E javaslatba van felvéve az állás és helypénz, az állatvásár évi díjak és végül a mértékhasználati díjak.

— **Kövezetvám.** Kolozsvár város tanácsa most adta ki a város területén szedhető kövezetvám díjsabályzatra vonatkozó javaslatát. A díjsabályzat 2 részből áll. Az első szol a város területére idegen határból érkező szekerek, teherszállítmányok és áthajtott állatokért a vámsorompónál fizetendő kövezetvámról. A második a város területére behozott cikkeket, a vaspályán fizetendő városi kövezetvámról.

— **Villamos fény Kolozsvárt.** Kolozsvárnak ugyátszik, a legelősebb villamos erőzt ezután is csak az ég nehézségét fellegoi és zivatarai fogják szolgáltatni. A földi vállalkozók gyarló emberek, a kik nem a holnap reményében kívánnak dolgozni, hanem a ma dusan terített asztalánál óhajtanak élvezni. Így állunk a villamos erő behozatalának kérdésével is, a melynek szekerét nem villamos energia repíti előre, hanem lassu tempóban vontatják elcsigázott szegény párák. Most a hegyoldalon vissza felé lodul a szekér, mert nagyon megvult terhelve. Mi lesz vele, milyen irányt vesz? ma még sejtetni sem lehet. Annyi tény, hogy a városi szakosztályok által a szerződésben szövegezett proposíciók a koncepció engedményesei részéről nem találtak elfogadást s most már a tárgyalás fennakadt. Pedig a szakosztályok javaslataival a villamos árakra nézve inkább a vállalat érdeke, mint a közönség szempontja mozdították elé.

A kolozsvári légszesz gyárnál halkan rebesgetik, hogy a villamos világítás a jövő évtől kezdve szintén az övék lesz. A hideg-szamosi vízhasználatra a kormány által adott engedmény okmány értelmében ugyanis

engedményesek kötelezve vannak a műkiépítés után részvénytársaságot alakítani. Ezt a részvénytársaságot megalakítja a kolozsvári légszesz gyár külföldi részvénytársasága, a saját embereiből. Egy kis port hintenek majd Kolozsvár közönségének a szemébe és azután ismét folytatni fogják a légszeszszel kezdett üzemleiket, a villamossággal is. A nagy terhekkel mográkolt közönség vállaira nehezedik újabb hatvan évre ez az időgen had. S a kolozsvári polgárok pislogó mecsek mellett fognak busulni és tovább fizetni.

Szakértők azt javasolják, ha Kolozsvár városa elakar kerülni bizonyos paktumot és össze játszást, tegye félre a motorikus erő behozatalára előkészített szerződés tervezetét, hirdessen pályázatot a légszesz gyárral kötött szerződés erejénél fogva a világításra és motorikus erőre.

— **Szegyelje magát!** „Gustáv Schneider et. Co. Betonbau-Unternehmung Klausenburg” céget ezennel ünnepélyesen felszólítjuk, hogy *szegyelje magát!* Egyben el is várjuk tőle, hogy meg is cselekedje, mert ha még nem tudná, értésére hozzuk először is azt, hogy „Klausenburg” nevű város nem létezik, mert ezt minden nyelven — *Kolozsvárnak* nevezik; másodszor azt, hogy Kolozsvár amolyan törzsgyökerező magyar város, a melyben mindenki ért magyarul; harmadszor, hogy Kolozsvár város közönsége joggal megkövetelheti, hogy az itt élő iparosok vagy vállalkozók magyarul érintkezzenek vele és magyar czimírral ellátott levélpapírt és borítékot használjanak mindazok, a kik hozzájuk leveleket intéznek. Gusztáv Schneider ur azonban kívüli, hogy ilyen czimírt használásért méltán szegyelheti magát, tanulja meg végre azt is, hogy manapság ezen a földterületen, a mely magyar birtokot képez, csak magyar hazafias érzésű és az érintkezés külső formáiban is magyar iparos előtt van nyitva a boldogulás utja, mert ma már tul vagyunk azon a korszakon, amikor még azt az iparczikket vásároltuk, a mely német firma alatt ajánlatta magát. Gustáv Schneider ur tehát saját érdekében cselekszik, ha mindaddig, míg magyar földön él, magyarul ajánlja magát a megrendelők — becses figyelmébe.

— **Ingyen fürdő Kolozsvárt.** Kolozsvárt csak a szegény nők fognak részesülni abban a kedvezményben, hogy ingyen fürdőt létesítik részükre Kolozsvár város. Az ingyen fürdő a helyre épül a mérték hítelestő hivatal mellett, a hol Haller Károly dr. polgármesterkedése idején állott az ingyen fürdő. A vagyontalan férfi fürdőzőknek a város két végén a szabadban jelölnek ki a Szamos egy bizonyos részén ingyen fürdőt.

— **Egy árvalánynak vizsgadíjra** gyűjtött az „Ellenzék” szerkesztőség. Felhívjuk az illetőt, hogy a pénz átvétele végett jelentkezze a szerkesztőségben.

— **Az osztályorsjáték húzása.** Az osztályorsjáték húzásán a következő számokat húzták ki:

20.000 koronát nyert: 22138.
10.000 koronát nyertek: 31998 52321.
2000 koronát nyertek: 82833 99046.
500 koronát nyertek: 67772 89227 89938
300 koronát nyertek: 18387 24333 25248
30745 31676 32447 44787 48359 53923 66074 77855 78026 80867.
100 koronát nyertek: 2328 8347 16284 31546 26360 27334 29513 36239 58181 63883 67404 71680 77334 77479 78432 79733 83293 84787 85003 87026 90179

— **Üveggyártás Magyarországon.** A nyakunkra ül Ausztria minden tekintetben. Daczára, hogy üveggyártásra a legjobb nyers termékeink vannak, mégis a hazai pezsgőgyárosok kizárólag Ausztriából hoztatják pezsgős üvegeiket. Hozzatnak évente másfél millió darabot. Az ásványforrások tulajdonosai is Ausztriát gazdagítják megrendeléseikkel. Tizenegy millió darab üveg közül csak 3 milliót vesznek a hazai gyárakból, a többiit külföldről. Az orsz. iparos egylet mind a megrendelőket, mind az üveggyárosokat megkereste. Azonban az üveggyárosok nem hajlandók a pezsgő-gyárosok és ásványvíz-forrás tulajdonosok megrendeléseit fogadtatni.

— **Erdőpusztítás.** Az erdőpusztítás statisztikai adataihoz egy külföldi újság egy újabb járul. Nemcsak a hernyók és madarak, hanem az építő és asztalosipar emésztje a fákat, hanem az újságok is. Így a párisi Petit Journal Párisban százhuszezer fát fal csak fel, melyből papírjának a pépje készül.

— **Orsz. iparegyesület évi jelentése.** Negyedrétbe fogott nagy kötetbe tömöre összefoglalva adta ki az orsz. iparegyesület évi jelentését. A gazdag tárgysorozatot röviden, mégis kimerítően tárgyalja az érdekes könyv, mely há tükre annak az erős agitációnak, a melyt az orsz. iparegyesület ki-főjt. Ez a jelentés az egyesület főállásának 58 évről számol be s a május 20-án tartandó XXXIV. rendes közgyűlés elé kerül. Az egylet működése kiterjed az iparkutatásra, kiállításokra, ipar törvénnyel kapcsolatos ügyekre, segélypénztári, iparosok adóügyi ügyeikre.

Külön fejezet van szentelve, az egyes iparágak érdekeinek. „Az országos iparpártolási akció” fejezet a Kolozsvárt megindult az egész országban hullámokat vetett akció megindulásával is tüzetesen foglalkozik. Az egyesületi működés során minket kolozsváriakat közvetlenül érdekel a díszermek és jutalmak kiosztása. Ugyanis a könyv 77 lapján azt olvassuk, hogy Heinrich József kolozsvári szappangyáros versenyképességért lett, ezüst díszermekkel kitüntetve. Munkás érmetet is adtak kolozsváriaknak: 2 ezüst és 2 bronz érmmel tüntettek ki kolozsvári munkásokat.

Vidéki szakfírfiak azt is megtudhatják e jelentésből, hogy a *park klub* művészi kivitelű bútorait ugy lehet megtekinteni, ha erre az orsz. iparegyesület irodájában jelenkezvén, írásbeli engedélyt kérnek. A könyvet az orsz. iparegyesület igazgatója, Gelléri Mór kir. tanácsos állította.

— **Állattömés.** A hazai ipar felkarolása hírének szárnyain eddig csak Ausztriában létezett iparágak meghonosításával teszünk kísérleteket. *Zwörner és Burda*, két fiatal szakember Kolozsvárt állattömő praeparatoriumot rendezett be. Elvállalnak mindenféle emlősök és madarak kitömését. Csinos kivitelben össze állítanak vadászati trophéákat és a gansok felszerelését elvállalják. A madarak kitömését relief alakjában is eszközölni tudják. Szóval mindazt, a miért ezen a téren eddig Ausztriái szakemberekhez fordultunk, Kolozsvárt is megcsinálják. A közönség pártolásától függ most, hogy ez az újiparág fellendül-e, vagy p-dig ezentalra is Ausztria által gyámolítottak magunkat ilyen tekintetben is?

— **Nincs többé vízbeulás.** Nincs, ha csak konokul, erőnek erejével vízbe nem akar fulladni a rosszindulatú ember. A cherburg liceum igazgatója olyan mentőkészüléket eszelt ki, hogy azzal lehetetlen vízbe fulladni; a franciaia hadügyminiszter el is rendelte már a hadi kikötőkben a találmány alkalmazásba vételét. Apróvá tört parafával bősített mellény és zubbony, meg egy öv, — a parafa szemesek kátránnya vannak áztatva s így föltétlenül vízhatlanok.

— **Lónyay grófné Hofburgban.** Gróf Lónyai Elemérné tegnap a Hofburg azon részében, mely házassága előtt lakosztályát képezte, megjelent, hogy a vizsamaradás tulajdonát képező butordarabokat és egyéb ott levő tárgyakat rendezték. A grófné férjével, Lónyai Elemér gróffal együtt, Kalksburgból jött. A csukott kocsi, melyet négy ló húzott, a Batthiány lépcsővel szemközt állt meg, a mely Stefánia volt lakosztályához vezet. A grófi pár ott lesszállt a kocsirol. Lónyai Elemér gróf megcsókolta felesége kezét és gyalog a körútra indult. A grófnét a lépcsőházban üdvözölte, a honnan lakosztályába vezette. Lónyay grófné egész délután ott maradt. Estefelé a grófi pár ismét Kalksburgba tért vissza.

— **A vénülés elhárítása.** Az Egész-ségből vesszük át: Ha az ember el akarja kerülni a korai megvénülést, dolgozzék és mértékletes legyen. Mozogjon eleget, lovalgoljon, évezzen, kerékpározzon, gyakorolja a lélegzést rendszeresen. Hetenként egyszer szájjon egy egész napot sétára, évenként egyszer-kétszer tegyen nagyobb hegyi kirándulást. Azonban ügyeljen rá, hogy téletlenség után ne feszítse meg hirtelen az erejét s mozgásban se szertelenkedjék. A mértékletességre különösen annak kell vigyáznia, a ki már elhunlt 50 esztendő. A részegeskedés megrontja a test egészességét, az elme épségét. De az evést is meg kell szorítani. Az öreg ember ne aludyék sokat, 5—6 órai alvás elég neki. Bánt, téletlenség, előmozdítja a vénülést. A nyugalomba vonult ember keressen valami kellemes foglalkozást.

— **Inség Indiában.** A keletindiai viszonyok egy közgazdasági, mint egészségügyi téren a lehető legrosszabbak. A pestis és éhínség pusztít, bár a kormány a lefolyt évben is több mint 200 millió rupia áldozatot hozott a szegény nép érdekében, azért alig van látszatja a segítségnek. Hivatalos adatok szerint közel 10 millió lakos közül, alig bírja egy-kettő a maga, szükséges cikkeket beszerezni; az inség több mint 10 ezer falu és városban szedi áldozatait. És mert a termés kilátások a részben kimaradt esőzések miatt, sem sokat javulhattak; de már maga a buzával bevetett terület is jelentékenyen csökkent, a menyiben Sind Punjab, Bengália és a központi tartományokban a buza területe az idén csak 10, 244. 000 acre, tavaly 14, 335. 000 acre volt, föltehető, hogy a termés is jóval kisebb eredményt fog szolgáltatni, mint 1899-ben. A mult évben Keletindia összes termését 62 millió métermázsra taksálták, erre az évre azonban kereskedelmi körökben alig várnak többet 48—50 millió métermázsánál. A kedvezőtlen gazdasági helyzetből kifolyólag a pénzügyi viszonyok is igen rosszak; a pénz drága és a hitel is csökkent.

— **Új körkép jön.** Május 20-án új körkép nyílik meg a fővárosban (az Aréna-uton, a műcsarnok mellett) a Bem-Petőfi körkép helyén. Az új körkép 120 méter hosszú lesz, egészen Napólyt ábrázolja, Olaszország végsőbb városát, szinte valamennyi külön-külön csodálatos gonddal megfestett házával, háromszáz templomával, minden nevezettségével, szobraival, parkjaival, az isteni királyi palotával, kilátással a Vezuvra, a tengerre, híres szigetei: a Capria, Ischia, Procida, a narancs és citromligetekre, az utcákon a tipikus nápolyi alakok és jelenetek sokaságával. Olyan ez az óriási kép, hogy szinte elénk varázsolja azt a gyönyörű helyet, melyről a régi olasz közmondás azt tartja: „Napólyt látni és meghalni.” Az új körkép már meg is érkezett Hamburgból, a hol ki volt állítva s most lázasan éjjel-nappal folyik a munka a körkép épületben, hogy mikorra megnyitják, minden készen legyen. A képet Fleischer Fülöp festő tanár festette (a bécsi világhírű császári jubiláris kép mestere), több müncheni festő közreműködésével.

— **Reklám-tréfa.** A new-yorki szín-házi étetben a reklám még sohasem játszott oly nagy szerepet, mint a télen. A Naugthy Anthony (a neveletlen Antal) című újdonság szerzője már annyiszor adatta darabját, hogy a közönség végre is megunta és nem látogatta többé. Mr. Dávid Belasco látta, hogy ha meg akarja menteni darabját, valami rendkívüli eseményt kell beleszőnne. Nem sokáig kellett gondolkoznia, hogy jó ötlete támadjon. A rendkívüli eseményt megtalálta, mely abban nyilvánkozott meg, hogy a darab hősnője nyílt színpadon egy egész láda harisnyát felpróbált. A publikum azonban ezt is megunta és most Belasconak új ötlete támadt. Az újságokba mindenhová kitétette, hogy most éppen azon fíradózik, hogy egy japáni darabot: — az Ythguan Ynohná-t hozzon színre és hogy bővebb tanulmányok czejából Washingtonba utazik, hol egy éppen ott működő társulanak vezetőjével bővebben fog értekezni. Ez a reklám nagy feltűnést keltett és Mr. Belasco

meg lehet elégedve a szenzációival. Mikor mind sürűbben kérdezősködtek nála, hogy mikor adják már elő a japáni premiere-t, a szenzális férfiú így főzte le a meglepett kérdezősködőket: — A darabot már két hete, hogy mindennapjátárszák. A furcsa japáni cím nem más, mint a Naugthy Anthony egyszerű anagrammja, t. i.: Ythguan Ynohna

— **A legkitűnőbb toll.** Egy amerikai czég olyan tollakkal kereskedik, amely penna is, meg tentatartó is. De hát sok czég van, mely ilyen tollakkal kereskedik, tehát valami jó reklám kell hozzá. Az is került. A czég íróasztalra való naptárokat osztogat, amelyen ott van Mark Twainnek az arczképe s a világhírű humoristának a czég főnökéhez írt levele, amely többek közt ezt mondja: —

— Az ön tolla közül egygyel annyit kerestem, hogy a családom több esztendeig élhelhet belőle. Két ilyen tollal egész vagyont szerezhettem volna.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” távirati, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.

Hegedűs miniszter Ujvidéken.

Bpest, május 18.

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter legközelebb Ujvidék városát szándékozik meglátogatni. Utazásának czejla összeköttetésben van a dunai téli kikötő, illetőleg rakodópart ügyének végleges eldöntésével. Ennek tervével már Baross Gábor is foglalkozott, a kivitel azonban pénzügyi akadályok miatt elmaradt. Most, hogy a Vaskapu forgalma folytán a téli rakodó ügye ismét aktualissá vált, Hegedűs miniszter személyesen ellátogat Ujvidékre, hogy a viszonyok felől tájékozódjék.

Beszámoló.

Bpest, május 18.

Dr. Molnár Jenő, a szentesi választókerület országgyűlési képviselője a pünkösdi ünnepek alatt meglátogatta kerületét s beszámoló beszédet tart.

A Dunántuli Közm. Egyesület ünnepe.

Budapest, máj. 18.

A Dunántuli Közművelődési Egyesület már több óvodát állított föl a dunántúli nem magyar vidékeken s különösen szegényebb körzetekben. Legutóbb a saári óvodát létesítette, a melyet vasárnap, május 20-án nyitnak meg nagy ünnepélyességgel. Az ünnepen ott lesz a vidék összes előkelősége s az egyesület kormányzó tanácsát Porzolt Kálmán népszínházi igazgató főtitkár és dr. Fodor Oszkár választmányi tag képviselik.

Új párt.

Budapest, máj. 18.

A főváros polgársága körében, leginkább pedig a Józsefvárosban új politikai párt alakítása iránt indítottak akciózt. Az új párt közjogi ellenzéki alapon politikai és társadalmi radikálizmust hirdet. Az alapítók között van Kornai István, volt városi hivatalnok is, a kinek királlysértési ügye tegnap a főváros közgyűlését is foglalkoztatta.

Háboru.

London, máj. 17.

A londoni lapoknak azt jelentik Lourenco-Marquezből, hogy 15-én Kralpan mellett, 30 mértföldnyire Mafeking-től délre, csata folyt.

London máj. 17.

A Reuter-ügynökség jelenti Pretoriából 15-iki kelettel: Egy hivatalos hadijelentés ezt mondja: hogy a szövetséges csapatok szombat reggel ostrommal bevették és megszállták a Mafeking körüli lévő erődítményeket, de vasárnapra virradó éjjel az ellenség bekerítette őket és a mennyire eddig ismeretes, hét halottjuk és 17 sebesültjük volt és több fogságba estek. Hir szerint a déli főlmentő hadoszlop elővédjét tegnap visszaverték.

Nem engednek.

Budapest, május 18.

Körber osztrák miniszterelnök jobb ügyhöz méltó buzgósággal fáradozik a csehek kikétkésítés, de minden jel arra mutat, hogy fáradozása kárba veszt. Most, hogy a napokban Budapestén járt, onnan teljesen vigasztalhatatlanul távozott vissza Bécsbe, mert minden jel oda mutat, hogy teljesen sikertelen küzdelmet folytat az engesztelhetetlen

csehekkel. A cseh képviselők és a cseh lapok gunyos kacagással fogadták az osztrák kormány békítési kísérleteit. Szerdán az osztrák képviselőházban a baloldali pártok elnökei ülést tartottak, hogy megvitassák a kormány által kidolgozott nyelvtörvényeket.

Mivel Körber miniszterelnök meggyőződött, hogy a csehekkel nem lehet boldogulni, Ő felsége beleegyezésével a Reichsrathot újra elnapolják.

Egy örült rémtettei.

Budapest, máj. 18.

Stockholmból sürgönyzik: A Prinz Karl gőzös Arbogából Stockholmba tartott.

Egy utas a többi utitársakra rázárta a kabinok ajtaí, aztán mindkét kezében töltött revolverrel a fedélzetre rohant s mindenkire rálőtt, a kivel találkozott.

Midőn a revolverekből a golyókat kilötte, tört vett elő s azzal roham a fedélzeten lévőkre.

A hajó kapitányát törrel hátba szúrta.

Egy asszonyt a mellén sebesített meg halálosan.

Egy fiu erős késszurást kapott. A kormányosnak a vállába szurt.

A dohányzó szobában kártyázó négy ember közül az egyiket homlokára irányzott lövéssel agyonlőtt, mert fenyegetése daczára megmozdult.

Ekkor közeledett a Köping nevű hajó. A gyilkos ezt látva, egy mentő csónakba ugrott és villámgyorsan elvezett.

A Prinz Karl-t a Köping Stokholmba vitte, hol a rendőrség esmen-tők a halottakat, sebesülteket beszállították a kórházba.

A trónörökös Bpsten.

Budapest, május 17.

Ferencz Ferdinánd trónörökös tegnap este ideérkezett.

Ujabb bejelentések.

Budapest, május 18.

Tegnap még 30 képviselő ellen tettek bejelentést a képviselőház elnökénél.

A szocialisták elhatározták, hogy még 200 képviselő ellen fognak összeférhetlenség eseteket bejelenteni, hogy az összeférhetlenségi bizottság permánenciában maradjon.

Céljuk az, hogy mivel a bizottság tárgyalásain joguk van a följelentőknek megjelenni, ott szándékoznak beszédeket mondani, ha már a képviselőházból ki vannak zárva.

Országgyűlés.

Bpest, máj. 18.

A képviselőház mai ülésén elfogadták a tőzsde-adóról szóló törvényjavaslatot harmadszori olvasásban.

Ezután szintén elfogadták az új budapesti zálogházi palota építéséről szóló javaslatot.

Molnár János interpellált, hogy Méré, szatmármegyei községben a reformátusok inzultálják a plébánost, ki revolver nélkül nem is járhat.

Az összeférhetlenségi bizottság ülése.

Bpest, május 18.

Az összeférhetlenségi bizottság ma ülést tartott.

Megállapította a sorrendet, melyben a bejelentéseket tárgyalni fogja.

Bur küldöttség Amerikában.

Budapest, máj. 18.

New-Yorkból sürgönyzik:

A polgármester a városházán számos előkelőség jelenlétében fogadta a bur államok küldöttségét.

A küldöttség szónoka a következőket mondta:

Nem arra kérünk benneteket, hogy harcoljatok értünk, hanem arra kérünk, mondjátok meg Angliának: Megálljatok és gondolkozzatok!

Sorsolás.

Budapest, május 18.

Az osztálysorsjáték mai húzásán 60,000 koronát a 7806. szám nyert.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölts szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYAR MIHÁLY.

Hirdetések.

96—1900.

464. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a mocsai kir. járásbíró 1899. évi Pr. 448/2 sz. végzése következtében a kolozsvári kir. kincstári ügyesség által képviselt m. kir. kincstár javára Enyingi Sándor ellen 198 korona 40 fillér s járulékairejéig 1899. évi október hó 13-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 929 korona 30 fillérre becsült következő ingóságok u. m.: lovak, gazdasági felszerelések, sertések, szén, szalma, buza, rozs, árpa, zab, törökbuza, pityóka, marhahépa, libák és szobabutorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a mocsai kir. járásbíró 1899. évi V. 236/4. számú végzése folytán 198 kor. 40 fill. tőke-követelés, ennek kamatai, 54 korona 70 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig N. Sárnáson alperes lakásán leendő eszközölésére 1900. évi május hó 21-ik napjának délután 4 órája határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Mocson, 1900 évi április hó 25. napján.

Ferenzy György,
kir. bir. vjhjtó.

98—1900

463. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a mocsai kir. járásbíró 1899. évi Pr. 442/2 sz. végzése következtében a kolozsvári kir. kincstári ügyesség által képviselt m. kir. kincstár javára Vitaris István ellen 561 korona 40 fillér s járulékairejéig 1899. évi október hó 13-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1091 korona 80 fillérre becsült következő ingóságok u. m.: szarvasmarhák, gazdasági felszerelések, sertések, iszló, buza, marhahépa, árpa, zab, pityóka, törökbuza, libák és szobabutorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a mocsai kir. járásbíró 1899. évi V. 231/4. számú végzése folytán 561 kor. 40 fill. tőke-követelés, ennek kamatai, 51 kor. 08 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig N. Sárnáson alperes lakásán leendő eszközölésére 1900. évi május hó 21-ik napjának délután 8 órája határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Mocson, 1900 évi április hó 25. napján.

Ferenzy György,
kir. bir. vjhjtó.

101—1900.

462. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a mocsai kir. járásbíró 1899. évi 244/4. számú végzése következtében a kolozsvári kir. kincstári ügyesség által képviselt m. kir. kincstár javára Kis Lőrinc ellen 561 korona 40 fillér s járul. erejéig 1899. évi október hó 12-ikén fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 738 koronára becsült következő ingóságok u. m.: lovak, szekér, hám, buza, árpa, rozs, zab, törökbuza, csukorrépa és szobabutorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a mocsai kir. járásbíró 1899. évi V. 244/4. számú végzése folytán 561 kor. 40 fill. tőke-követelés, ennek 5 százalék kamatai és 46 korona 32 fillér bíróság már megállapított költségek erejéig N. Sárnáson alperes lakásán leendő eszközölésére 1900. évi május hó 22. napjának délután 4 órája határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Mocson, 1900 évi április hó 25. napján.

Ferenzy György,
kir. bir. vjhjtó.

100—1900.

491. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a mocsai kir. járásbíró 1899. évi Pr. 485/2 sz. végzése következtében a kolozsvári kir. kincstári ügyesség által képviselt m. kir. kincstár javára Pallang János ellen 561 kor. 40 fillér s járul. erejéig 1899. évi október hó 12-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 771 korona 20 fillérre becsült következő ingóságok u. m.: lovak, szekér, hám, sertések, eke, taliga, buza, árpa, zab, törökbuza, pityóka, libák és szobabutorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a mocsai kir. járásbíró 1899. évi V. 243/4. számú végzése folytán 561 kor. 40 fillér tőkekövetelés, ennek 5 százalék kamatai és 48 korona 10 fillér bíróság már megállapított költségek erejéig N. Sárnáson alperes lakásán leendő eszközölésére 1900. évi május hó 22. napjának délután 3 órája határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Mocson, 1900 évi április hó 25. napján.

Ferenzy György,
kir. bir. vjhjtó.

94—1900.

460. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a mocsai kir. járásbíró 1899. évi Pr. 444/2 sz. végzése következtében a kolozsvári kir. kincstári ügyesség által képviselt m. kir. kincstár javára id. Buda István ellen 495 korona 42 fill. és járul. erejéig 1899. évi október hó 13-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 734 koronára becsült következő ingóságok u. m.: lovak, szekér, 2 tinó, sertések, sertés ol, hordó, buza, rozs, árpa, zab, cséplőgép, rosta, szobabutorok, törökbuza és pityóka nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a mocsai kir. járásbíró 1899. évi V. 233/4. számú végzése folytán 55 korona 28 fillér tőkekövetelés, ennek 5 százalék kamatai és 55 kor. 28 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig N. Sárnáson alperes lakásán leendő eszközölésére 1900. évi május hó 21. napjának délután 11 órája határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Mocson, 1900 évi április hó 25. napján.

Ferenzy György,
kir. bir. vjhjtó.

Etéden

3 ezer forint forgalmu gyógytár szódaviz-gyárral
sürgősen eladó.

Készpénz 4 ezer forint kell a vételhez.

Bővebb felvilágosítást a tulajdonos **Piros A.** gyógyszerész
vagy Czeglédén **Bohus József** ad. 439. 7—10

95—1900.

459. 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a mocsai kir. járásbíró 1899. évi Pr. 446/2 sz. végzése következtében a kolozsvári kir. kincstári ügyesség által képviselt m. kir. kincstár javára Szentes Károly ellen 561 korona 40 fillér és járul. erejéig 1899. évi október hó 13-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 945 koronára becsült következő ingóságok u. m.: lovak, szarvasmarhák, gazdasági felszerelések, buza, árpa, zab, törökbuza, pityóka, szobabutorok, szén és szalma nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a mocsai kir. járásbíró 1899. évi V. 234/4. sz. végzése folytán 561 kor. 40 fillér tőkekövetelés, ennek kamatai és 54 kor. 50 fill. bíróság már megállapított költségek erejéig — N. Sárnáson — alperes lakásán leendő eszközölésére 1900. évi május hó 21. napjának délután 12 órája határidőül kitézik s ahhoz venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törv. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. törv. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Mocson, 1900 évi április hó 25. napján.

Ferenzy György,
kir. bir. vjhjtó.

99—1900.

458. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a mocsai kir. járásbíró 1899. évi Pr. 454/2 sz. végzése következtében a kolozsvári kir. kincstári ügyesség által képviselt m. kir. kincstár javára Buda Ferenc ellen 468 kor. 60 fillér és járul. erejéig 1899. évi október hó 13-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1166 koronára becsült következő ingóságok u. m.: szarvasmarhák, sertések, gazdasági felszerelések, buza, árpa, rozs, zab, törökbuza, cséplőgép, rosta, asztal és kanapé nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a mocsai kir. járásbíró 1899. évi V. 242/2. számú végzése folytán 468 kor. 60 fillér tőkekövetelés, ennek 5 százalék kamatai és 54 koron 10 fillér bíróság már megállapított költségek erejéig N. Sárnáson alperes lakásán leendő eszközölésére 1900. évi május hó 22. napjának délután 11 órája határidőül kitézik és ahhoz venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg — hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Mocson, 1900 évi április hó 25. napján.

Ferenzy György,
kir. bir. vjhjtó.

32—1900

457. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a mocsai kir. járásbíró 1898. évi Sp. 357/3 és 358/3 sz. végzése következtében Mandula József javára Brán József és Dán Gavrilla ellen 60 és 114 kor. s jár. erejéig 1900. évi január hó 25-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1240 koronára becsült következő ingóságok u. m.: Brán Józsefnél 2 tehén, 2 tulok, 1 kanca, Dán Gavrillánál 4 ökör, 2 tulok, 1 tehén és 29 juh nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a mocsai kir. járásbíró 1899. évi V. 323/2. számú végzése folytán 174 korona tőkekövetelés, ennek 8 százalék kamatai, egyharmad százalék váltódíj és eddig összesen 55 kor. 80 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Katonában alperes lakásán leendő eszközölésére 1900. évi május hó 20-ik napjának délután 10 órája határidőül kitézik, és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Mocson, 1900 évi május hó 6. napján.

Ferenzy György,
kir. bir. vjhjtó.

604—1900.

467. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. bíróság 1899. évi Sp. III. 599/4 számú végzése következtében dr. Bruckner Antal helybeli ügy. által képviselt dr. Gutfraund Samu javára Pollák és Clauser ellen 400 korona s jár. erejéig 1900. évi február hó 14-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1120 koronára becsült következő ingóságok u. m. vascsassa, kályhák, kerékpár, kutallványok és egyéb nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kolozsvár-városi kir. járásbíró 1900. évi VII. 198/2 számú végzése folytán 400 kor. tőkekövetelés, 50 kor. 1899. évi ápril hó 1. napjától, 50 kor. után 1890. máj. 1-től, 50 kor. június 1-től, 50 kor. jul. 1-től, 50 kor. aug. 1-től, 50 kor. szept. 1-től, 50 kor. okt. 1-től és 50 kor. nov. 1-től járó 5 százalék kamatai, egyharmad százalék váltódíj és eddig összesen 63 kor. 90 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt, Postakert utca 1. sz. a, leendő eszközölésére 1900. évi május hó 22. napjának délután 3 órája határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1900 évi május hó 8. napján.

Dupschek Ignác,
kir. bir. végrehajtó.

Alapított 1873.

Ajánlom szabadalmazott

Jéghűtőimet;

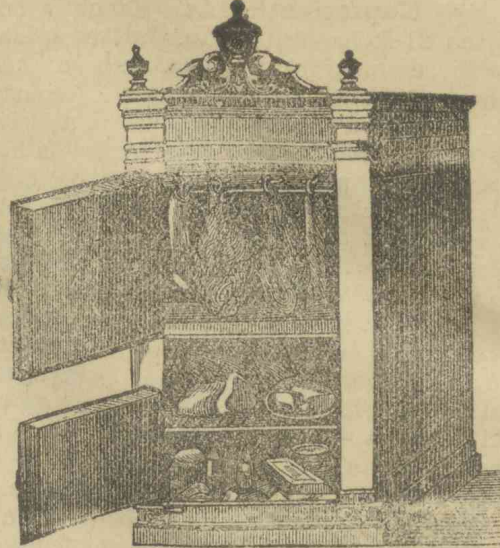
melyek igen takarékos jég-medenczével vannak felszerelve. Hentes üzletek, tej el-
árusítók és privát-házaknak
raktáron áll 10 forinttól 200
forintig szolid kivitelben.

Kiváló tisztelettel

SEEMANN J.

lakatos, tizedes-mérleg, jéghűtő- és fűtőkészítő.

Kívánatra árjegyzék ingyen küldetik!

Pártoljuk a hazai ipart!!

Erdélyben sok olyan sör kerül forgalomba,
mely nem idevaló gyártmány, pedig

BÜRGER ALBERT

marosvásárhelyi sörfőzdéjében

olyan sör készül, mely bátran vetekedhetik a kő-
bányaival avagy bármely más külföldi gyárt-
mánnyal.

Kérjük ennélfogva a nagyérdemű közönséget
az Erdélyi ipart pártolni és a vendéglőben csakis

„Marosvásárhelyi sör“-t
követelni.

312. 4—24

Pártoljuk a hazai ipart!!

Tisztán vagy borral élvezve kitünő! A palaczk fekvé tartandó!

Szabadalmazott

O X I G É N - V I Z !

Legkellemesebb üdítő-ital!

A természetes és mesterséges ásványvizeknek és szódá-
viznél felette előnyösebb és kellemesebb, csukorbetegnek,
szív, tüdő asthma, gyomor- és vesebajoknál, legelőkelőbb
orvosi szaktekintélyektől, klinikák, korodák stb. által
ajánlva.

Az életnek új erőt ad!!

Egy palaczk oxigenes savanyuvíz ára házhoz szállítva 10 fillér

Egy palaczk oxigenes szkvíz ára házhoz szállítva 12 fillér

Kapható és megrendelhető a gyárosnál:

Halász J. gyógyszerész

Kolozsvár, Trecsintéri gyógyszerész. Telephon szám 164. és

Batiz J. urnál helyben, alsókereszt-utca 19a.

■ Sűrített (comprimat) Oxigén belégzésre szintén
nevezett gyógyszerárban kapható! ■

182. 16—00.

● Az életnek új erőt ad! Legkellemesebb üdítő ital! ●

Az 1896-iki országos kiállítás alkalmával kitüntetve!!

LÉBER GYULA

= első erdélyi sodronyszövetfonat és szitaáru gyáza =
Kolozsvárt, Torda-utca.

Olcsó kerítések.

Ajánlja minden e szalmába vá-
gó munkát. Ugymint: kertek, erdők,
vadaskertek, szőlők sírhelyek stb. be-
kerítéséhez gépfonásait, pince, pad-
lás felső világosági, magtár és élős-
kamra ablakok rostélyzatát, majorsá-
gi udvarok sodrony-fonattal való be-
vonását, áthányó rosták, szén, kocsz,
kavics, föld- és porond válogatáshoz,
szikrafogó cséplő- és egyéb gépekhez,
sodrony ágybetétek (mátrázok).

Nemkülönbön zöldre festet légy-
szövet, szelelő rosták, Backer-féle
rosták és egyébféle használatra vas-
rész, és cin-szövetek Kruppa sodrony
szegélyzetek különféle mintákban, fa-
keretbe foglalt rosták, löher-szíták és
szíták különféle csölkre igen erősen
készítenek és gyári árak szerint szá-
mítatnak. Azél tiskós sodrony ker-
tek, erdők stb. bevonásához jutányos
árcit fel is huzatik.

223. 27—30.

Képes árjegyzékkel bérmentve szívesen szolgálók!

Kiváló tisztelettel

LÉBER GYULA.